

**Konventa Evropiane për Ekstradimin
(ETS Nr. 24)**

1 Raport shpjegues

Ky tekst është një version i rishikuar i raportit konfidencial shpjegues për Konventën Evropiane për Ekstradimin, e cila u hap për nënshkrim nga Shtetet Anëtare të Këshillit të Evropës në dhjetor të 1957-ës.

Ngjarjet dhe zhvillimet e ndodhura pas asaj dite dhe që kanë ndikim mbi përmbajtjet e raportit janë dhënë në shënimet në fund të faqes. Për më tepër, raporti origjinal është ndryshuar pak duke ruajtur anonimatën e opinionëve qeveritare ose individuale të shprehura gjatë përgatitjes së Konventës.

Shpresohet që ky tekst të lehtësojë të kuptuarin e disa vëzhgimeve bazë që çuan në tekstin përfundimtar të Konventës, i cili hyri në fuqi më 18 prill 1960.

2 Hyrje

1. Më datë 8 dhjetor 1951, gjatë sesionit të saj të 37, Asambleja Konsultative e Këshillit të Evropës miratoi Rekomandimin (51) 16, "për masat përgatitore që do të merren për të arritur përfundimin e Konventës Evropiane për Ekstradimin".

2. Këshilli i Ministrave i Këshillit të Evropës, pas studimit të këtij rekomandimi dhe përgjigjeve të qeverive për dëshirën e përfundimit të një Konvente Evropiane për Ekstradimin dhe formën dhe përmbajtjen e saj të mundshme, udhëzuan Sekretarin e Përgjithshëm nëpërmjet Rezolutës (53) 4 të mbledhë një Komision Ekspertësh Qeveritarë për të shqyrtuar Rekomandimin (51) 16 duke iu referuar posaçërisht:

"Mundësisë së krijimit të parimeve të caktuara të ekstradimit të pranueshme për të gjitha Shtetet Anëtare të Këshillit, dhe nëse këto parime duhet të zbatohen nëpërmjet krijimit të një konvente shumëpalëshe për ekstradimin apo nëse ata duhet të shërbejnë thjeshtë si një bazë për konventat dypalëshe "të rezervuara".

3. Këshilli i Ekspertëve, i cili u mbledh në Strasburg nga data 5 deri më 9 tetor 1953 nën drejtimin e Z. William Fay (Irlandë), identifikoi se kishte një masë të konsiderueshme marrëveshjeje për parimet që duhet të drejtojnë ekstradimin, dhe, si rezultat, arriti në përfundimin që duhet të jetë e mundur të inkorporohen këto parime në një instrument të përshtatshëm të një natyre shumëpalëshe ose dypalëshe.

4. Ndërkohë, Asambleja vijoi punën e saj dhe miratoi një Rekomandim të ri, Rekomandimin 66 (1954), që i sugjeronte Këshillit të Ministrave:

1. që ai duhet të udhëzonte Këshillin e Ekspertëve të Qeverisë të vijonin punën e tyre me synimin e përfundimit të Konventës Evropiane për Ekstradimin dhe përfshirjen në të të Neneve të hartuara nga Këshilli për Çështjet Ligjore dhe Administrative dhe të miratuara nga Asambleja, të cilat i bashkëngjiten këtij rekomandimi;

2. që, duke pasur parasysh rezolutën e miratuar nga Këshilli i Ministrave gjatë Sesionit të 9-të në Gusht të 1951-it, për nënshkrimin e marrëveshjeve të pjesshme, kjo punë duhet të vijojë dhe në rast se del si pasojë që disa shtete të caktuara anëtare nuk janë në gjendje të bëhen palë në një konventë të tillë;

3. që, nëse Këshilli i Ekspertëve e sheh të nevojshme të bëjë ndryshime të rëndësishme për thelbin e këtyre Neneve, ndryshime të tilla të propozuara do të diskutohen në takime të përbashkëta që do të mbliidhen në nënkomisionet përkatëse të Komisionit të Asamblesë për Çështje Ligjore dhe Administrative, nga ana tjetër, dhe nga Këshilli i Ekspertëve Qeveritarë ose një nënkomision i tij, me qëllim të arritjes së një zgjidhje që është e pranueshme për të dyja palët;

4. që teksti i Konventës Evropiane të propozuar do t'i komunikohet Asamblesë për mendim para miratimit përfundimtar të miratuar nga Këshilli i Ministrave.

5. Mbi bazën e raportit të parë të Këshillit të Ekspertëve, Këshilli i Ministrave në Rezolutën (54) 24 e instrukttoi atë të shqyrtojë Rekomandimin e Asamblesë 66 (1954) me qëllimi:

(a) hartimin e një konvente *dypalëshe* model për përdorimin e Anëtarëve, të tillë që ajo mund të mos jetë e lidhur sëbashku në një konventë shumëpalëshe për ekstradimin dhe,

(b) hartimin e një konvente *shumëpalëshe* ekstradimi, të kuptuar si një konventë që u ofron Anëtarëve jonënshtetëse mundësinë e pranimit pasues, nëse ata dëshirojnë të bëhen palë.

Në këtë rezolutë, Këshilli i Ministrave ra dakord dhe për një diskutim për përfundimet e Këshillit të Ekspertëve ndërmjet anëtarëve të komisionit dhe nënkomisionit përgjegjës të Komisionit të Asamblesë për Çështjet Ligjore dhe Administrative.

6. Këshilli i Ekspertëve organizoi dy sesione të tjera nga data 31 janar 1955 deri më 25 shkurt 1956 në Strasburg, nën drejtimin e Z. Mamopoulos (Greqi). Z. William Fay, i cili drejtori sesionin e parë, dhe pas emërimit si Ambasador i Irlandës në Francë, nuk mori pjesë në dy sesionet e fundit.

7. Më 23 shtator 1955, takimi i përbashkët ndërmjet një nënkomisioni ekspertësh dhe nënkomisionit përgjegjës të Asamblesë, për të cilin Ministrat kishin rënë dakord në Rezolutën (54) 24, u mbledh për të diskutuar draftin paraprak të konventës shumëpalëshe të hartuar nga ekspertët në sesionin e tyre të 2-të. Sugjerimet e parashtruara në takimin e ndërsjellë u studiuan nga Komisioni i Ekspertëve në Sesionin e 3-të.

Gjatë takimit të tij të 52-të (shtator 1957), Këshilli i Ministrave, i takuar në nivel deputetësh, vendosi të hapë Konventën Evropiane Shumëpalëshe për Ekstradimin për nënshkrim nga shtetet anëtare.

8. Raporti aktual përfshin:

(a) vëzhgime të përgjithshme mbi punimet e komisionit;

(b) komente për nenet e Konventës Shumëpalëshe Evropiane për Ekstradimin dhe një përmbledhje të shkurtër të pikave të diskutuara por jo të trajtuara në këtë Konventë;

(c) tekstin e Konventës Shumëpalëshe Evropiane për Ekstradimin.

3 Vëzhgime të përgjithshme

9. Delegacionet diskutuan në gjerësi nëse ishte më e preferuar një konventë dypalëshe model apo një Konventë shumëpalëshe Evropiane për ekstradimin.

Gjatë hartimit të konventës u bë e dukshme se kishte dy qëndrime të ndryshme për disa parime drejtuese për ekstradimin. Këto pikëpamje të ndryshme, që rezultoi se ishin të pamundura të pajtoheshin, janë të një rëndësie shumë të madhe, në veçanti përsa i përket doktrinës. Nga të dy këto qëndrime, njëra ndjek pikëpamjen tradicionale, sipas së cilës qëllimi kryesor është që të shtypet krimi dhe, si rezultat, duhet të lehtësohet ekstradimi; ndërsa tjetra prezanton pikëpamje humanitare, dhe ka tendencë të kufizojë zbatimin e ligjeve të ekstradimit.

10. Disa ekspertë shprehën preferencën e tyre për konventa dypalëshe për ekstradimin. Ata ishin të pikëpamjes se çështja ishte e tillë që rregullohej më mirë me një marrëveshje të kufizuar në marrëdhëniet ndërmjet dy shteteve, pasi kërkohet marrja parasysht e natyrës gjeografike, politike dhe ligjore.

11. Ekspertë të tjerë nuk kundërshtuan hartimin e një konvente shumëpalëshe, por thanë që ajo duhet të parashikojë vetëm parimet e përgjithshme që drejtojnë ekstradimin dhe disa rregullime të një natyre procedurale. Një konventë shumëpalëshe e kësaj natyre mund të parashikojë bazën e përgjithshme për ekstradimin dhe të gjitha çështjet që nuk mbulohen prej saj mund të parashikohen në marrëveshje dypalëshe.

12. Ekspertë të tjerë gjithsesi, ishin në favor të hartimit të një konvente shumëpalëshe Evropiane që përfshin dispozita të detajuara. Një konventë e tillë u mendua se do të kishte një interes të madh për shtetet anëtare pasi në të do të parashikoheshin rregullat e ndërsjella të ekstradimit të cilat Shtetet do t'i plotësonin ose shtjellonin më tej në marrëveshje dypalëshe. Kjo konventë do të kishte gjithashtu avantazhin që do të koordinonte dhe do të standardizonte deri në një farë mase rregulloret që drejton ekstradimin në shtete anëtare dhe do të ishte në përputhje të plotë me dispozitat e Nenit 1 të statutit të Këshillit të Evropës. Pra, një konventë shumëpalëshe do të hartohet në mënyrë të tillë siç ishte parashikuar nga Këshilli i Ministrave në rezolutën e cituar më lart, pra që ato Shtete të cilat nuk ishin në gjendje ta nënshkruanin atë menjëherë mund të bëheshin palë më vonë. Këshilli shqyrtoi dhe mundësinë e lejimit të rezervimeve në mënyrë që të lehtësohet pranimi i konventës nga ato shtete anëtare ligji i të cilave e bën të vështirë pranimin e klauzolave të caktuara.

13. Një ekspert nga vendet skandinave, mbi bazën e punës përgatitore që kryhet nga vendet skandinave për rregulloret e ekstradimit, shpjegoi teorinë e re, temë e përmendur më lart, e cila në pika të caktuara dallon shumë nga parimet ortodokse që ndiqen ende besnikërisht nga një shumicë e madhe e Shteteve të tjera. Në këtë fazë të punës së tyre, qëndrimi i vendeve Skandinave është që ndërsa ato bien dakord për rregullore të caktuara të përgjithshme që drejtojnë procedurën e ekstradimit, Shteti të cilit i kërkohet ekstradimi duhet të ketë të drejtën përfundimtare për të vendosur, sipas rrethanave, nëse do të japë ekstradimin ose, nga ana tjetër, nëse personi subjekt ekstradimi do të

procedohet në territorin e tij. Konventat ortodokse të ekstradimit ndërmjet këtyre vendeve më pas do të zëvendësoheshin nga një ligj uniform në secilën prej tyre duke përcaktuar kushtet në të cilat ndodh ekstradimi normalisht dhe duke i dhënë rëndësi të veçantë nevojës së mbrojtjes së të drejtave të individit. Rregulloret e reja do të bazoheshin në besimin e ndërsjellë dhe në dëshirën e Shteteve të ndryshme për të bashkëpunuar më ngushtë në luftën kundër krimit. Ka qenë e mundur të hartohen këto rregullore për shkak të ngjashmërisë së madhe ndërmjet kodeve penale të vendeve skandinave në përkufizimin e tyre të veprave penale dhe të dënimeve për këto vepra. Ai i uroi Shtetet Anëtare të Këshillit të Evropës të prezantonin një sistem të ngjashëm që atij i dukej i mundshëm për shkak të identitetit të koncepteve të tyre bazë për të drejtën penale.

Për shkak se këto sugjerime nuk morën miratimin e pjesës më të madhe të ekspertëve, ekspertët Skandinavë shprehën gatishmërinë e tyre për të shqyrtuar konkluzionin e konventave të ekstradimit të një lloji tradicional; pra konventa që përmbajnë detyrimin e ekstradimit në raste specifike, me kushtin që këto konventa të lejonin marrjen parasysh të rrethanave të caktuara përjashtimore, në mënyrë që në një rast të caktuar ekstradimi të mund të refuzohet për arsye urdhërore të një natyre humanitare. Këto vëzhgime i bënë ata t'i propozonin Shtetit që i kërkohej ekstradimi të kërkonte prova të mëtejshme nëse ky i fundit ishte i mendimit se prova të tilla shtesë ishin të nevojshme për të vërtetuar se vepra ishte kryer me të vërtetë nga personi që kërkohej të ekstradohet. Ky qëndrim i ekspertëve skandinavë nuk nënkupton në asnjë mënyrë se ata nuk e njohin rëndësinë e ekstradimit si mjet për shtypjen e krimit, por eksperiencia ka treguar se një lloj fleksibiliteti është i dëshirueshëm në parimet që drejtojnë ekstradimin.

Njëri nga këto ekspertë do të kishte dashur që dispozitat e mëposhtme të përfshiheshin si në Konventën Dypalëshe model dhe në Konventën Shumëpalëshe:

(a) *"Neni 6 (a)*

Nëse ndalimi dhe dorëzimi i personit për të cilin kërkohet ekstradimi ka të ngjarë ti shkaktojnë atij pasoja të një rëndese përjashtimore, dhe, si rezultat, i shkakton shqetësime të aspekteve humanitare, në veçanti si rezultat i moshës, apo gjendjes së tij shëndetësore, ekstradimi mund të refuzohet."

(b) *"Neni 12, paragrafi 3*

Kur kërkesa për ekstradim lidhet me një person të proceduar ose të dënuar në mungesë, Pala të cilës i kërkohet ekstradimi mund t'i kërkojë Palës Kërkuese të japë prova që dëshmojnë se vepra penale ka të ngjarë të jetë kryer nga personi për të cilin kërkohet ekstradimi. Kur prova të tilla rezultojnë të pamajftueshme, ekstradimi mund të refuzohet."

14. Megjithëse këto dispozita nuk ishin të pranueshme për komisionin, u vendos që ato të përmendeshin në një shënim në fund të faqes ku ndodheshin Nenet në fjalë dhe për t'i futur ato në komentet e këtyre neneve. U ra dakord gjithashtu që të formulohej një rezervë për këtë efekt në Konventën Shumëpalëshe në mënyrë që pjesa më e madhe e Shteteve të mund të aderonin në të.

15. Më pas Këshilli vijoi me punën e hartimit të Konventës. Projekti i hartuar nga Asambleja rezultoi të ishte i një ndihme të madhe dhe shumë nga Nenet e draftit të Konventës nga ekspertët janë bazuar në këtë tekst.

4 Komete për Nenet e Konventës Shumëpalëshe të Ekstradimit

Neni 1 (Detyrimi për ekstradim)

Ky nen është marrë nga Konventa Dypalëshe

Ky nen është marrë nga Konventa Dypalëshe e përfunduar ndërmjet Francës dhe Republikës Federale të Gjermanisë më 23 nëntor 1951. Në të Palët kontraktuese në parim marrin përsipër të zbatojnë klauzolat e Konventës. Pra, neni ka një mbështetje të përgjithshme mbi Konventën si e tërë.

Termi "autoritetet kompetente" në tekstin në anglisht korrespondon me *autorités judiciaires* në tekstin në frengjisht. Këto shprehje mbulojnë gjyqësorin dhe Zyrën e Prokurorit Publik, por përjashtojnë organet e policisë.

Neni 2 (Veprat penale për të cilat kërkohet ekstradimi)

Paragrafi 1 specifikon se cilat janë veprat penale për të cilat në parim mund të kërkohet ekstradimi; ato janë vepra penale të cilat janë të dënueshme sipas legjislacionit të të dyja palëve, si të palës kërkuese ashtu edhe të palës së cilës i kërkohet ekstradimi.

Ky paragraf parashikon parimin e ekstradimit të detyrueshëm. Pala të cilës i kërkohet ekstradimi nuk ka kompetenca diskrecionare për të dhënë ose për të refuzuar ekstradimin. Rregulli, gjithsesi cilësohet nga dispozita pasardhëse të cilat parashikojnë disa përjashtime.

Dënimi është fiksuar në "një periudhë minimale prej të paktën një viti". Kjo ka qenë e mundur pasi vendet që preferuan një maksimum prej më shumë se një viti mund të përjashtojnë vepra penale që janë të dënueshme me një vit heqje lirie sipas paragrafëve 3, 4 dhe 5 të këtij neni, nëse ekstradimi për këto vepra penale nuk është i autorizuar sipas ligjeve të tyre. Ata mund edhe të formulojnë një rezervim për këtë pikë sipas kushteve të Nenit 26. Pra, ulja në nivelin e dënimit zgjeron objektin e ekstradimit.

Pjesa e dytë e këtij paragrafi mbulon rastin e një personi i cili ka qenë i dënuar më parë. Në këtë rast, dënimi duhet të ketë një kohëzgjatje të caktuar, me kushtin që të plotësohet kushti i parashikuar në pjesën e parë të nenit që vepra duhet të jetë e dënueshme me një dënim të caktuar si në vendin kërkues dhe të atë të cilin i kërkohet ekstradimi. Në këtë mënyrë, ekstradimi kufizohet më tej, por kjo gjë është e justifikueshme nëse dëshirohet të përjashtohen vepra të caktuara të vogla penale. Kjo pjesë e Nenit mbulon ekstradimin e një personi i cili është dënuar nga Gjykata dhe që nuk është vendosur në mbrojtje.

Disa ekspertë e konsideruan të nevojshme të futeshin fjalët "ose me dënim me vdekje" në këtë paragraf, në mënyrë që të tregohet shprehimisht se një dënim më i rëndë, në veçanti dënimi me vdekje, nuk përjashtohet nga dispozitat e Konventës, ndërsa të tjerë mendonin se këto fjalë ishin të tepërta.

Paragrafi 2 u bën të mundur Palëve në fjalë të japin ekstradim për një vepër të dënueshme me më pak se një vit heqje lirie nëse ekstradimi për një vepër të tillë kërkohet në të njëjtën kohë me ekstradimin për një vepër tjetër penale, të dënueshme me të paktën një vit heqje lirie. Çështja këtu është për një ekstradim "aksesor" që mund të jepet për një vepër të vogël duke mos cënuar kështu kushtet e ekstradimit për veprat penale të kryera para ekstradimit. Në këtë pikë, një delegacion theksoi se arsyet për mos-ekstradim në lidhje me vepra të caktuara si të vogla (privim i tepruar për të akuzuarin, vështirësi dhe shpenzime të procedurës së ekstradimit) nuk janë më të vlefshme kur personi duhet të ekstradohet për një vepër të rëndë. Në këtë rast, personi në fjalë nuk duhet t'i shpëtojë ndjekjes për vepra më pak të rënda të kryera prej tij. Për më tepër, ekstradimi aksesor u lejon gjykatave të shtetit kërkues të marrin në shqyrtim të gjitha veprat për të cilat akuzohet personi që është objekt ekstradimi, në mënyrë që për të jepet një vendim i kuptueshëm. Pra, dënimi i identifikuar në disa vende, do të ishte më pak se shumica e dënimeve që mund të vendose për çdo vepër penale veçmas. Për shkak të karakterit të saj lejues, kjo dispozitë u pranua nga të gjithë ekspertët.

Paragrafi 3 parashikon përjashtimin e parë në rregullin e ekstradimit duke u lejuar Palëve të përjashtojnë nga fusha e zbatimit të Konventës vepra për të cilat ekstradimi nuk autorizohet nga legjislacioni i tyre, megjithëse ato bien brenda dispozitave të Nenit 1 më lart. Paragrafi 3 u drejtohet kryesisht vendeve që kanë miratuar sistemin e listimit të veprave të ekstradueshme, por lidhet dhe me vende që nuk e kanë miratuar këtë sistem dhe ligjet e të cilëve nuk autorizojnë ekstradimin për vepra të caktuara ose klasa të caktuara veprash penale.

Sipas *Paragrafit 4* një Palë që dëshiron të apelojë paragrafin 3 i kërkohet t'i transmetojë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës ose një listë me vepra penale për të cilat lejohet ekstradimi ose një listë me veprat penale për të cilat ekstradimi është i ndaluar. Pala në fjalë transmeton njëerën ose të dyja këto lista sipas sistemit të miratuar nga legjislacioni i saj kryesor.

Paragrafi 5 parashikon se një Palë që dëshiron të bëjë të pakstradueshme ndonjë tjetër vepër, duhet të informojë Sekretarin e Përgjithshëm dhe Këshillin. Edhe veprat e tjera duhet të deklarohen si të pakstradueshme. Por deklarimi do të jetë i vlefshëm në lidhje me një Palë tjetër vetëm nëse ai i është transmetuar Sekretarit të Përgjithshëm.

Paragrafi 6 mund të konsiderohet si një ftesë indirekte për uljen e numrit të veprave jo të ekstradueshme.

Paragrafi 7 lejon çdo Palë të zbatojë rregullin e reciprocitetit në lidhje me çdo vepër të përjashtuar nga fusha e aplikimit të kësaj Konvente sipas kushteve të këtij Neni.

Dispozitat e paragrafëve 3, 4 dhe 5 bazohen në dispozitat e Nenit 6 dhe 14 të Konventës Evropiane të Vendosijes, lidhur me kufizimet për ushtrimin e të drejtave dhe të punëve.

Neni 3 (Veprat politike)

Paragrafi 1 ndalon ekstradimin për vepra politike ose vepra të lidhura me vepra penale politike. Ai i lejon Palës të cilës i kërkohet ekstradimi të vendosë nëse një vepër është politike ose jo. Përderisa kjo dispozitë nuk është pranuar nga të gjithë delegacionet për shkak të karakterit të saj detyrues, komisioni vendosi për një rezervë për të sipas kushteve të Nenit 26.

Paragrafi 2 i lejon Palës të cilës i kërkohet ekstradimi të refuzojë ekstradimin për një vepër penale të zakonshme nëse ajo është e mendimit se kërkesa për ekstradim është bërë me qëllimin e ndjekjes ose të dënimit të një personi për shkak të racës, fesë, kombësisë dhe mendimit të tij politik. Pala të cilës i kërkohet ekstradimi mund të miratojë të njëjtin qëndrim nëse është e mendimit se pozicioni i personit në fjalë mund të paragjykohet për arsye politike.

Paragrafi 3 parashikon se një tentative vrasje për kryetarin e shtetit ose një anëtar të familjes së tij nuk do të konsiderohet si vepër politike. Në rast të tillë ekstradimi është i detyrueshëm. Për shkak se disa ekspertë nuk e pranuan këtë paragraf, u njoh se të gjithë qeveritë duhet të kenë të drejtën e bërjes së një rezervimi për çështjen sipas dispozitave të Nenit 26.

U bë e qartë se shefat e *Länder-ave gjermane* nuk do të konsideroheshin si "Kryetarë Shteti" brenda kuptimit të paragrafit 3.

Në tekst nuk përmendet tentativa për vrasje e një anëtari të qeverisë, pasi vepra të kësaj natyre nuk përmenden zakonisht në konventat e ekstradimit. Sigurisht, që ato mbulohen nga paragrafi 1 i këtij Neni, sipas të cilit Pala të cilës i kërkohet ekstradimi mund të kundërshtojë ekstradimin nëse konsiderohet se vepra e kryer është vepër politike, por mund ta japë atë nëse është e mendimit se vepra nuk është politike dhe se janë plotësuar kushte të Nenit 2 të Konventës.

Paragrafi 4 parashikon se ky Nen nuk cënon ndonjë detyrim që mund të jetë ndërmarrë nga palët ose që mund të merret nga palët sipas konventave të tjera ndërkombëtare. Këtu, në veçanti i bëhet referencë katër konventave të Kryqit të Kuq, të nënshkruara në Gjenevë në vitin 1949, dhe Konventës për Shtypjen e Genocidit.

Neni 4 (Veprat ushtarake)

Konventa e ndalon ekstradimin për vepra të mirëfillta ushtarake, por ekstradimi duhet të jepet për një vepër të zakonshme penale të kryer nga një person i shërbimeve të armatosura nëse plotësohen kushtet e Konventës.

Neni 5 (Veprat fiskale)

Teksti i këtij neni i autorizon Palët të ekstradojnë për vepra fiskale nëse dëshirojnë. Si rezultat, është i nevojshëm një rregullim i mëparshëm për Palët. Ishte e pamundur që këtij neni t'i jepej një formë më detyruese që e bën detyruese për palët, pasi siç shihet nga diskutimet, ka dallim të konsiderueshëm ndërmjet ligjeve të shteteve të tjera në lidhje me vepra të tilla. Gjithsesi, një ekstradim i tillë, si rezultat, duhet të jetë i dënueshëm si nga ligji i palës së cilës i kërkohet ekstradimi dhe nga ligji i palës kërkuese, në përputhje me Nenin 2. Ky draft i nenit 5 është frymëzuar nga Neni 6 i Konventës franko-gjermane për ekstradimin.

U lihet Palëve të përcaktojnë kuptimin që u duhet dhënë fjalëve "vendosur", që mund t'i referohen një marrëveshje që kërkon ratifikimin si një shkëmbim letrash, ose çdo akt tjetër që mund të konsiderohet një vendim i përbashkët.

Neni 6 (Ekstradimi i nënshtetasve)

Paragrafi 1 lejon ekstradimin e nënshtetasve nëse kjo nuk është në kundërshtim me ligjet e shteti të cilit i kërkohet ekstradimi. Por edhe në këtë rast, shteti të

cilit i kërkohet ekstradimi nuk është i detyruar të ekstradojë nënshtetasit e tij; ai ka mundësinë e dhënies ose të refuzimit të ekstradimit të tyre.

Është vënë re se në disa Shtete, ekstradimi i nënshtetasve është i ndaluar, ndërsa në Shtete të tjera ekstradimi i nënshtetasve është i mundur.

Këshilli ra dakord se në kohën e nënshkrimit ose depozitimit të instrumentit të ratifikimit, Palët mund të bëjnë një deklaratë të posaçme duke përcaktuar se çfarë nënkuptonin me termin "nënshtetas". U vendos gjithashtu se nënshtetësia do të përcaktohej në kohën e vendimit.

Nëse një Palë propozon se ekstradimi i nënshtetasve është objekt reciprociteti, sipas mendimit të Këshillit, ai mund të ketë të drejtën e rezervimit sipas kushteve të Nenit 26.

Sipas *paragrafit 2* të Nenit 6, nëse Pala të cilës i kërkohet ekstradimi nuk ekstradon një person për faktin që ai është nënshtetas, me kërkesë të Palës kërkuese, ai detyrohet t'ia dërgojë çështjen autoritetit përgjegjës, në mënyrë që personi në fjalë të mos shpëtojë pa dënuar. Nuk është domosdoshmërisht e nevojshme që të fillojnë proceset ligjore, por pala të cilës i kërkohet ekstradimi është e detyruar t'ia dërgojë çështjen organeve përgjegjëse. Proceset fillojnë vetëm nëse organet përgjegjëse janë të mendimit se ato janë të papërshtatshme.

Një ekspert, duke marrë parasysh dëshirën, në interes të drejtësisë, për ndjekjen kundër nënshtetasve të paekstraduar, propozoi formulimin e mëposhtëm për Nenin 6, paragrafi 2:

"nëse refuzohet ekstradimi i këtyre personave, Pala së cilës i kërkohet ekstradimi do të procedojë kundër tyre në përputhje me procedurën që do të ndiqet nëse vepra do të ishte kryer në territorin e saj."

Ky propozim u mbështet nga dy ekspertë të tjerë, por nuk u miratua nga Këshilli.

U sugjerua që parimi i parashikuar në paragrafin 2 të shtrihej për të mbuluar raste të tjera kur nuk jepej ekstradimi. Gjithsesi, mjaft ekspertë e menduan këtë si të panevojshme pasi nëse një nga shtetet e informon Shtetin tjetër që një person në territorin e tij ka kryer vepra të caktuara, Shteti i fundit bën hetime ipso facto për të zbuluar se ka arsye për të proceduar kundër atij personi.

Një ekspert propozoi miratimin e një Neni 6 (a), me formulimin e mëposhtëm:

"Nëse arrestimi dhe dorëzimi i një personi ka të ngjarë t'i shkaktojnë atij pasoja të një dëmi përjashtimor dhe, si rezultat, shkakton problem për arsye humanitare në veçanti për shkak të moshës ose të gjendjes së tij shëndetësore, ekstradimi mund të refuzohet."

Ky propozim u frymëzua nga aspekte humanitare, por nuk u miratua nga Këshilli. U vendos që mbi këtë temë të parashikohej e drejta për rezervim, sipas kushteve të Nenit 26; ky rezervim, duke qenë disi i përgjithshëm në natyrë, mbase mund të bëhet duke iu referuar Nenit 1 të Konventës.

Neni 7 (Vendi i Komisionit)

Paragrafi 1 e lejon një Palë të refuzojë ekstradimin për një akt të kryer tërësisht ose pjesërisht brenda territorit të tij ose në një vend që konsiderohet si territori i tij. Sipas këtij paragrafi, i takon Palës të cilës i kërkohet ekstradimi të përcaktojë në përputhje me të drejtën e saj nëse akti ishte kryer në tërësi ose pjesërisht brenda territorit të saj ose në një vend të konsideruar si territori i saj. Në këtë mënyrë, për shembull, veprat e kryera në një anije ose një avion të nënshtetësisë së Palës të cilës i kërkohet ekstradimi mund të konsiderohen si vepra të kryera në territorin e kësaj Pale.

Paragrafi 2 u fut për të marrë parasysh ligjin e vendeve që nuk lejuan ekstradimin për një vepër të kryer jashtë territorit të Palës të cilës i kërkohet ekstradimi. Ky paragraf parashikon se ekstradimi duhet të jepet nëse vepra është kryer jashtë territorit të Palës të cilës i kërkohet ekstradimi, në përjashtim të rasteve kur ligjet e palës të cilës i kërkohet ekstradimi nuk autorizojnë ndjekjen për një vepër të së njëjtës natyrë të kryer jashtë territorit të saj, ose nuk autorizojnë ekstradimin për një vepër që është objekt kërkese.

Sipas kushteve të Nenit 26, mund të bëhet rezervim në lidhje me këtë paragraf, duke e bërë atë objekt reciprociteti.

Neni 8 (Procese pezull për të njëjtat vepra)

Sipas këtij neni, i cili në përgjithësi lidhet me veprat e kryera jashtë territorit të Palës së cilës i kërkohet ekstradimi, ekstradimi mund të refuzohet nëse personi në fjalë po ndiqet nga Pala të cilës i kërkohet ekstradim për veprat për të cilat kërkohet ekstradimi.

Një ekspert tha se kur një Palë sapo kishte marrë një kërkesë për ekstradim, ajo mund të vazhdonte të procedonte kundër personit të fjalë nëse ishte e lejueshme sipas legjislacionit të saj që të filloheshin proceset për veprën në fjalë. Më pas ajo mund të refuzojë ekstradimin, por duhet të fillojë proceset para se të marrë vendimin e refuzimit të ekstradimit. Të gjitha delegacionet e miratuan këtë interpretim të Nenit.

Proceset të cilat i referohen këtij neni duhet të merren në kuptimin më të gjerë sikur mbulojnë marrjet në pyetje, arrestimet, dhe procese të tjera gjyqësore.

Neni 9 (*Non bis in idem*)

Fjalja e parë e këtij neni, e cila është detyruese, mbulon çështjen e një personi për të cilin është dhënë një vendim përfundimtar, p.sh. një person që ka dalë i pafajshëm, është falur, ose është dënuar. Si rezultat, ekstradimi duhet të refuzohet pasi nuk është më e mundur të rihapet çështja, pasi gjykimi në fjalë ka marrë statusin e *res judicata*.

Fjala "përfundimtar" e përdorur në këtë nen, tregon se janë përdorur të gjitha mjetet e apelimit. U kuptua se vendimi i Gjykatës duhej të konsiderohej si vendim përfundimtar, jo si vendim *ultra vires*.

Fjalja e dytë, e cila është lejuese, trajton çështjen e një personi në lidhje me të cilin është marrë një vendim për përjashtim procesesh ose për përfundim të tyre, në veçanti në rastet kur është vendosur se nuk ka arsye për ndjekje (*ordonnance de non-lieu*). Në këto rrethana ekstradimi mund të refuzohet, por, nëse dalin në dritë fakte të reja ose çështje të tjera të cilat ndikojnë mbi vendimin, kjo dispozitë nuk mund të zbatohet, dhe personi duhet të ekstradohet në përjashtim

të rasteve kur Pala të cilës i kërkohet ekstradimi procedon kundër tij sipas kushteve të Nenit 8.

Rasti i personit kundër të cilit është proceduar dhe që ka dalë përfundimisht i pafajshëm ose është dënuar nuk është parashikuar nga Këshilli i Ekspertëve, me arsyetimin se të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Evropës kanë miratuar parimin e *non bis in idem* (mos gjykimi dy herë për të njëjtën vepër) në të drejtën e tyre të brendshme.

Neni 10 (skadimi i kohës)

Sipas kushteve të tij, të cilat janë detyruese, ekstradimi refuzohet kur ose sipas ligjit të Palës së cilës i kërkohet ekstradimi ose Palës kërkuese, fitohet imunitet nga ndjekja ose dënimi si rezultat i kalimit të kohës. Legjislacioni i të dy Shteteve në fjalë merret parasysh.

Pjesa më e madhe e ekspertëve u shprehën se nuk i takon Palës së cilës i kërkohet ekstradimi të përcaktojë nëse është fituar imuniteti për shkak të kalimit të kohës në territorin e Palës së cilës i kërkohet ekstradimi, por ajo duhet të kërkojë një vendim për këtë çështje drejtpërsëdrejti nga vetë Pala së cilës i kërkon ekstradimin.

Neni 11 (Dënimi me vdekje)

Sipas këtij neni ekstradimi mund të refuzohet nëse ligji i Palës kërkuese ekstradimi parashikon dënimin me vdekje për veprën e kryer nga personi që kërkohet të ekstradohet dhe nëse dënimi me vdekje nuk është parashikuar në ligjet e Palës së cilës i kërkohet ekstradimi. Kjo palë, gjithsesi, mund të japë ekstradimin nëse Pala kërkuese jep siguri të tillë që mund të konsiderohet e kënaqshme për moskryerjen e dënimit me vdekje. Siguria e dhënë mund të ndryshojë sipas vendit dhe madje dhe sipas çështjes specifike. Ajo, për shembull, mund të jetë një sipërmarrje formale për të mos ekzekutuar dënimin me vdekje, një sipërmarrje për t'i rekomanduar Kryetarit të Shtetit që të mos kryhet dënimi me vdekje, një deklaratë e thjeshtë që synohet që të bëhet një rekomandim ose një sipërmarrje e tillë për të kthyer personin e ekstraduar nëse ai dënohet me vdekje. Gjithsesi, i takon Palës të cilës i kërkohet ekstradimi të vendosë nëse sigurimet janë të kënaqshme.

Neni 12 (Kërkesa dhe dokumente mbështetëse)

Paragrafi 1 I këtij neni trajton mjetet me anë të të cilave dërgohet kërkesa për ekstradim. Ai parashikon se kërkesa komunikohet me anë të kanaleve diplomatike. Në të thuhet se mund të përdoren dhe mjete të tjera komunikimi nëpërmjet marrëveshjes së drejtpërdrejtë të Palëve, duke lejuar komunikimin e drejtpërdrejtë ndërmjet Ministrisë së Drejtësisë në vendin kërkues dhe në vendin të cilit i kërkohet ekstradimi ose nëpërmjet Konsullatave.

Paragrafi 2 specifikon në nënparagrafët (a), (b) dhe (c) dokumentet të cilat Pala kërkuese duhet të parashtojë në mbështetje të kërkesës së saj si dhe informacionin që duhet të jepet. Disa ekspertë ishin të mendimit se fletët e arrestit ose çdo urdhër tjetër që ka të njëjtin efekt do të lëshohet nga një autoritet i një natyre gjyqësore. Kjo pikë rrjedh nga neni 1, sipas të cilit Palët bien dakord të ekstradojnë persona kundër të cilëve organet përgjegjëse të Palës kërkuese kanë hapur procese dhe që kërkohen prej tyre.

U vu re se përshkrimi i personit nuk jepet përgjithësisht në vetë kërkesën, por jepet bashkëngjitur në një dokument të veçantë.

Gjatë diskutimit për Nenin 12, u pa se pjesa më e madhe e Shteteve të përfaqësuar në Këshillin e Ekspertëve nuk ekstradojnë një person para se të marrin një vendim nga një organ gjyqësor.

Neni 13 (Informacion shtesë)

Ky nen nuk kërkon ndonjë koment të veçantë.

Neni 14 (Ekstradimi për vepra penale të kryera para ekstradimit) (Rule of speciality)

Paragrafi 1 i këtij neni parashikon parimin që një person i ekstraduar nuk mund të procedohet ose të dënohet ose të ndalohet për një vepër të ndryshme nga ajo çfarë përbën bazën e ekstradimit. Nënparagrafët (a) dhe (b) të këtij paragrafi parashikojnë përjashtimet e mëposhtme ndaj këtij parimi:

Nënparagrafi (a): Nëse Pala të cilës i kërkohet ekstradimi bie dakord, ekstradimi mund të shtrihet dhe për vepra të tjera të kryera para ekstradimit. Për të arritur një pëlqim të tillë, pala kërkuese duhet të parashtrojë një kërkesë të shoqëruar nga të njëjtat dokumente siç kërkohet në Nenin 12, në mbështetje të kërkesës për ekstradim dhe me anë të një dosje zyrtare të deklaratave të personit të ekstraduar, të përpiluar nga një autoritet gjyqësor. Në disa vende, deklaratat e personit të ekstraduar që lidhet me një vepër të re për të cilën ai akuzohet është pjesë e proceseve gjyqësore, dhe kështu mund të konsiderohet se çënon parimin e gjykimit për vepra penale të cilat nuk lidhen me arsyen e ekstradimit. Gjithsesi, mund të duket e domosdoshme që personit të ekstraduar t'i jepet mundësia e bërjes së një deklaratë në lidhje me një çështje të re para se të merret ndonjë vendim për zgjatjen e ekstradimit të tij në lidhje me veprën e re. Përderisa nënparagrafi (a) parashikon shprehimisht se dosja zyrtare duhet të përbëhet nga deklaratat e personit të ekstraduar, komisioni ishte i një mendimi unanim që nuk ka kundërshtim për marrjen e deklaratave të tilla.

Fjalja e tretë e këtij nënparagrafi parashikon se nëse del nga kërkesa e bërë dhe dokumentet e prodhuara nga Pala kërkuese se vepra për të cilën kërkohet zgjatja e ekstradimit bie në fushën e aplikimit të Konventës, Pala të cilës i kërkohet ekstradimi detyrohet të bjerë dakord për një zgjatje të tillë.

U ra dakord që fraza "kur pala që e dorëzon atë bie dakord" në nënparagrafin (a) mund të zbatohet dhe për dispozitat e Nenit 2, paragrafi 2, i cili parashikon ekstradimin që shtyhet në lidhje me veprat të cilat nuk plotësojnë kushtin në lidhje me masën e dënimit që mund të jepet. Në këtë rast, gjithsesi, zgjatja është e lejueshme kur ajo është e detyrueshme në lidhje me veprat e tjera të mbuluara nga fjalia e tretë e këtij nënparagrafi.

Nënparagrafi (b) parashikon se kushtet e ekstradimit për vepra penale të kryera para ekstradimit nuk zbatohen nëse personi i ekstraduar nuk ka lënë, megjithëse ka pasur mundësi të bëjë këtë gjë, territorin e Palës ku u dërgua, brenda 45 ditësh pas lirimimit ose nëse është kthyer në atë territor pasi është larguar prej tij.

Fjalët "ka pasur mundësi" në nënparagrafin (b) kanë zëvendësuar "kanë qenë të lirë" në versionin origjinal për shkak të kuptimit të tyre më të përgjithshëm dhe më pak kufizues. Në fakt, personi jo vetëm duhet të ketë qenë i lirë të largohet nga territori, por dhe duhet të ketë pasur mundësinë që të bëjë këtë gjë (këtu përfshihet sëmundja ose mungesa e parave).

Për më tepër, dispozita përmban dy kushte që personi të ketë qenë i liruar dhe ka pasur mundësi të largohet nga territori.

Paragrafi 2 e autorizon Palën të cilës i kërkohet ekstradimi të marrë masat e nevojshme për të ndërprerë çdo efekt ligjor të kalimit të kohës. Ekspertët njohën që një autorizim i tillë ishte i nevojshëm pasi një Shtet nuk do të parandalohet nga marrja e masave të tilla dhe në rast se të akuzuarit nuk janë ekstraduar. Sipas këtij paragrafi, palët të cilëve u kërkohet ekstradimi mund, për shembull, të dënojnë një person të ekstraduar pa praninë e tij për një vepër që plotëson kushtet e ekstradimit të tij. Në këtë rast, personi i ekstraduar mund të mos arrestohet për një vepër të tillë pa pëlqimin e Palës kërkuese.

Paragrafi 3 merret me çështjet në të cilat përshkrimi i veprës ndryshohet gjatë proceseve. Për shembull, një person i ekstraduar për vrasje gjykohet për vrasje. Këshilli vendosi që ndryshime të tilla vetëm sa do të lejohen për aq kohë sa vepra nën përshkrimin e saj të ritregohet nga elementet e saj përbërëse se është një vepër për të cilën lejohet ekstradimi.

Neni 15 (Riekstradimi në një Shtet të tretë)

Ky nen parashikon se Pala së cilës i kërkohet ekstradimi mund ta çojë personin e ekstraduar tek një Shtet i tretë vetëm nëse Pala të cilës i kërkohet ekstradimi bie dakord ose nëse personi i ekstraduar nuk është larguar nga territori i Palës kërkuese, megjithëse ka pasur mundësi të largohet, brenda një periudhe të caktuar pas lirimimit të tij përfundimtar ose është kthyer në të njëjtin territor pas largimit prej tij.

Neni 16 (Ndalimi provizor)

Paragrafi 1 e lejon Palën të cilës i kërkohet ekstradimi të kërkojë ndalim provizor dhe i takon vetëm Palës tjetër që të vendosë për këtë kërkesë; pala të cilës i kërkohet ekstradimi e merr këtë vendim në përputhje me legjislacionin e saj. Gjithsesi, kuptohet se Pala kërkuese është i vetmi gjykues i "urgjencës" që justifikon kërkesën për ndalim provizor.

Paragrafi 2 lidhet me informacionin që duhet të jepet me kërkesën për ndalim provizor.

Paragrafi 3 parashikon rregulloret për dërgimin e kërkesës. Fundi i këtij paragrafi parashikon se autoriteti kërkues informohet pa vonesë për rezultatin të kërkesës së tij.

Paragrafi 4 merret me lirimin nga ndalimi provizor. Parashikohen dy afate kohore për një limit opsional prej 18 ditësh në përfundim të së cilës personi i ndaluar mund të lirohet, dhe një afat detyrues prej 40 ditësh, pas skadimit të së cilit personi do të lirohet nëse Pala të cilës i është kërkuar ndalimi nuk merr kërkesën e duhur për ekstradim brenda këtij afati. Ky paragraf parashikon edhe se lirimi provizor lejohet dhe para skadimit të afatit kohor. Në këtë rast, gjithsesi, pala të cilës i kërkohet ekstradimi duhet të marrë masa të tilla mbikëqyrje që i mendon të nevojshme për të parandaluar ikjen e personit në fjalë.

Sipas *paragrafit 5* lirimi i personit në fjalë nuk paragjykon ri-ndalimin dhe ekstradimin e tij, nëse merret më pas kërkesa për ekstradim.

Në lidhje me ligjin që drejton procedurën dhe vendimet në lidhje me ndalimin provizor, Këshilli njohti se vetëm ligji i Palës që i kërkohet ekstradimi është i zbatueshëm. Kjo çështje trajtohet në Nenin 22.

Neni 17 (Kërkesa nga më shumë se një palë)

Ky nen trajton rastin kur ekstradimi kërkohet nga më shumë se një Shtet në të njëjtën kohë. Pala të cilës i kërkohet ekstradimi, më pas duhet të marrë parasysh faktorët e ndryshëm të cilët parashikohen në këtë Nen kur të japë vendimin e saj.

Neni 18 (Dorëzimi i personit që do të ekstradohet)

Ky nen është bazuar në Nenin 14 të Konventës së Ekstradimit franko-gjermane.

Paragrafët 1, 2, 3 dhe 5 nuk kërkojnë komente të posaçme.

Paragrafi 4 lidhet me rastin në të cilin personi objekt ekstradimi nuk merret nga Pala të cilës i kërkohet ekstradimi në datën e kërkuar nga Pala kërkuuese. Në këtë rast, në përjashtim të rasteve kur rrethanat janë jashtë kontrollit të njëres ose tjetres palë, nga dorëzimi ose marrja në dorëzim e personit objekt ekstradimi, ai mund të lirohet pas 15 ditësh dhe duhet të lirohet pas 30 ditësh. Ekstradimi i tij për të njëjtën vepër, më pas mund të refuzohet.

Një ekspert tërhoqi vëmendjen e Këshillit për faktin se sipas ligjit të vendit të tij, autoritetet, pas një muaji nga data e njoftimit të Palës kërkuuese për urdhrin e ekstradimit, mund të mos ekstradojnë individin për të njëjtën vepër.

Neni 19 (Dorëzimi i shtyrë ose i kushtëzuar)

Paragrafi 1 i këtij Neni parashikon se dorëzimi i personit objekt ekstradimi mund të shtyhet në mënyrë që ai të procedohet nga Pala të cilës i kërkohet ekstradimi ose të vuajë dënimin për një tjetër vepër.

Sipas kushteve të *paragrafit 2*, Pala të cilës i kërkohet ekstradimi, në vend të shtyrjes së dorëzimit, mund të dorëzojë përkohësisht personin që kërkohet nga Pala kërkuuese në përputhje me kushtet e përcaktuara me marrëveshje të ndërsjellë.

Neni 20 (Dorëzimi i pronës)

Paragrafi 1 parashikon se Pala të cilës i kërkohet ekstradimi sekuestron dhe i jep Palës kërkuuese pronë që mund të kërkohet si provë ose e cila mund të jetë përvetësuar si rezultat i kryerjes së veprës. Palës së cilës i kërkohet ekstradimi i kërkohet të plotësojë një kërkesë të kësaj natyre për aq kohë sa e lejon ligji i saj. Këshilli ka vendosur gjithashtu se edhe prona e përvetësuar si rezultat i një veprë, e cila zbulohet pas ndalimit të personit që është objekt ekstradimi, do t'i jepet Palës kërkuuese.

Paragrafët e tjerë në këtë nen nuk kanë nevojë për komente të posaçme.

Neni 21 (Tranziti)

Pjesa më e madhe e delegacioneve ishin të mendimit se ekstradimi nëpërmjet tranzitit duhet të jetë subjekt i kushteve më pak të rënda se vetë ekstradimi. Gjithsesi, disa nga ekspertët nuk ranë dakord me këtë gjë dhe kërkuan që të parashikoheshin të njëjtat kushte për të dyja rastet, ose të paktën të parashikoheshin kushte më të rënda se kushtet e parashikuara në këtë nen për tranzitin. Duke pasur parasysh këtë pikëpamje, në *paragrafin 5* është futur një klauzolë lejuese. Një Palë, e cila dëshiron të kundërshtojë këtë klauzolë duhet të bëjë një deklaratë për këtë qëllim në kohën e nënshkrimit ose të ratifikimit të Konventës. Në këtë rast, zbatohet rregulli i reciprocitetit.

Sipas kushteve të *paragrafit 1*, tranziti duhet të jepet me kusht që vepra në fjalë nuk konsiderohet se është e një karakteri politik ose e një karakteri të pastër ushtarak dhe është e dënueshme sipas legjislacionit të shtetit në tranzit. Ky paragraf nuk përjashton tranzitin e një nënshtetasi të vendit të tranzitit.

Gjithsesi, *paragrafi 2*, njeh të drejtën e një Pale për të refuzuar tranzitin e nënshtetasve të tij.

Paragrafi 3 parashikon se vetëm dokumentet të cilat i referohen Nenin 12, paragrafi 2, duhet të parashtrohen në mbështetje të një kërkesë për tranzit.

Paragrafi 4 trajton tranzitin me rrugë ajrore.

U zhvillua një diskutim i tërë për çështjen nëse transporti i një personi në bordin e një anijeje ose të një avioni të një kombësie të një vendi të ndryshëm nga Pala kërkuese dhe Pala të cilës i kërkohet ekstradimi duhet të konsiderohej si tranzit nëpërmjet territorit të atij vendi. Disa ekspertë ishin të mendimit se duhej menduar kështu. Të tjerë vunë re se zbatimi strikt i një rregulli të tillë ngre vështirësi, në veçanti kur anija ndalon në portet e Shteteve të treta ose mezi kalon përmes ujërave të tyre territoriale; në raste të tilla, a do të jetë e nevojshme t'u kërkohet Shteteve të treta të lejojnë tranzitin? Përgjigjja e kësaj pyetje ndryshon në varësi të faktit nëse anija në fjalë i përket një personi privat, një kompanie private ose një Shteti. Përballë këtyre vështirësive, Këshilli vendosi të mos merret fare me këtë çështje në konventë, por t'ia linte atë për zgjidhje praktikës.

Këshilli ishte i mendimit se i takonte vetëm Palës kërkuese të bënte rregullimet e nevojshme për tranzitin dhe të zgjidhte të gjitha çështjet e lidhura me të në marrëveshje me organet e vendit të tranzitit. U kuptua se Pala kërkuese do të informojë Palën tjetër në momentin e kryerjes së tranzitit. Pala e fundit nuk është e detyruar të kërkojë ndonjë garanci në atë aspekt. Pala të cilës i kërkohet tranziti vendos kur dhe ku të dorëzojë personin që është objekt ekstradimi në përputhje me Nenin 18, paragrafi 3. Ajo i ka plotësuar detyrimet e saj në momentin e dorëzimit të personit që është objekt ekstradimi në kufi ose në portin e ndalimit të anijes ose në aeroportin e uljes së avionit që është përdorur për transportimin e personit.

Një ekspert ngriti çështjen e një personi të marrë nga Pala kërkuese në territorin e Palës tjetër me synimin e transportimit të tij nga ajri nëpërmjet një shteti të tretë. Në një rast të tillë, Pala kërkuese, si rezultat, nuk mund të kërkojë garanci në lidhje me planifikimin e tranzitit dhe në rast se përdoret një avion i Palës së cilës i kërkohet ekstradimi.

Neni 22 (Procedura)

Ky nen parashikon se procedura dhe vendimi në lidhje me një vendim që ka të bëjë me ndalimin provizor dhe ekstradimin drejtohet ekskluzivisht nga ligji i Palës së cilës i kërkohet ekstradimi.

Neni 23 (Gjuha që do të përdoret)

Ky nen parashikon se dokumentet që do të përdoren në mbështetje të kërkesës për ekstradim do të jenë në gjuhën e Palës kërkuese ose të Palës të cilës i kërkohet ekstradimi. Pala të cilës i kërkohet ekstradimi, gjithsesi, mund të kërkojë përkthimin në njërën nga gjuhët zyrtare të Këshillit të Evropës.

U kuptua se kërkesa aktuale për ekstradim duhet të hartohet në një prej gjuhëve të përdorura në përgjithësi në korrespondencën diplomatike ndërmjet dy Palëve.

Neni 24 (Shpenzimet)

Paragrafi 1 parashikon se rimbursimi i shpenzimeve të Palës së cilës i kërkohet ekstradimi në territorin e saj nuk mund të kërkohen nga Pala kërkuese.

Sipas *paragrafëve 2 dhe 3* shpenzimet e tranzitit dhe të transportit të një personi objekt tranziti nga një territor jo qendror ndërmjet këtij territori dhe metropolit të Palës të cilës i kërkohet ekstradimi ose të Palës kërkuese i ngarkohen kësaj të fundit.

Neni 25 (Përkufizimi i "urdhrit të arrestit")

Ky nen jep një përkufizim të shprehjes "urdhër arresti", e cila jepet në Nenet 1, 2, 12 dhe 14 të kësaj Konvente. Kjo Konventë frymëzohet nga Neni 21 i konventës franko-gjermane. (Shih komentet e Nenit 1 të Konventës në fjalë.)

Neni 26 (Rezervat)

Çështja kryesore në fjalë ishte nëse Konventa duhet të përmbajë disa formula të përgjithshme që lejojnë rezervat për sa i përket dispozitave të Konventës ose nëse Konventa duhet të specifikojë dispozitat në të cilat duhet të bëhen rezervat. Për arsye se pjesa më e madhe e ekspertëve ishin në favor të një formule të përgjithshme, kjo është ajo çfarë parashikohet në *paragrafin 1*.

Gjithsesi, komisioni ishte i mendimit se mund të bëhen vetëm rezerva thelbësore dhe të justifikuara. Ai ra dakord me mendimin e shprehur nga anëtarët e nënkomisionit përgjegjës të Asamblesë se duhen bërë vetëm rezervat e bazuara në parimet thelbësore të sistemit gjyqësor të vendit.

Paragrafi 2 mund të konsiderohet një kërkesë e shteteve për të tërhequr rezervat e tyre sapo të lejohet nga rrethanat e tyre.

Paragrafi 3 e lejon një Palë të zbatojë rregullin e reciprocitetit në lidhje me Palën që ka shfaqur rezervën.

Kur depozitoi instrumentet e saj të ratifikimit, Qeveria franceze bëri një deklaratë duke përjashtuar nga fusha e aplikimit të Konventës Algjerinë, e cila kishte shpallur pavarësisë.

Neni 27 (Zbatimi territorial)

Paragrafi 1 parashikon se Konventa zbatohet për territorin metropolitan të Palëve. Kjo klauzolë është identike me Nenin 30, paragrafin 1, të Konventës Evropiane për Vendosjen, të nënshkruar në parim më 13 dhjetor 1955.

Paragrafi 2 tregon territorin në të cilin zbatohet Konventa për sa i përket Francës dhe Mbretërisë së Madhe. (Shënim: referenca që i bëhet Algjerisë nuk ka më asnjë qëllim pas njohjes së pavarësisë së saj, gjë e cila ndodhi pas hartimit të Konventës.)

Paragrafi 3 lejon zgjatjen e Konventës në Tokën e Berlinit. Kjo dispozitë u mor nga Seksioni VIII I Protokollit të Konventës të cilin e përmendëm më lart.

Paragrafi 4 merret me shtyrjen e Konventës aktuale në territoret për marrëdhëniet ndërkombëtare të cilës është përgjegjëse një Palë. Kjo zgjatje mund të behet vetëm me anë të një rregullimi të drejtpërdrejtë ndërmjet Palëve.

Neni 28 (Marrëdhëniet ndërmjet kësaj Konvente dhe marrëveshjeve dypalëshe)

Çështja që ngrihet është nëse, në rastet që mbuloohen si nga Konventa shumëpalëshe dhe nga një marrëveshje dypalëshe, një shtet kërkues gëzon lirinë e të vendosurit se kë të përdorë ose nëse një marrëveshje dypalëshe ka epërsi mbi Konventën Shumëpalëshe. Kjo pikë ka rëndësi të veçantë në rastin e veprave politike për të cilat mund të lejohet ekstradimi nën një marrëveshje dypalëshe, ndërsa përjashtohet nga Konventa Shumëpalëshe.

Pas një diskutimi të gjatë, komisioni arriti në përfundimin se Konventa Shumëpalëshe duhet të ketë përparësi mbi çdo marrëveshje tjetër të rënë dakord më parë. Sipas mendimit të ekspertëve, miratimi i një rregulli për këtë arsye justifikohet me natyrën e përgjithshme dhe shumëpalëshe që mund të konsiderohet se drejton të tërë fushën e ekstradimit ndërmjet Palëve Kontraktuese. Për më tepër, miratimi i një rregulli në të kundërt do t'i kishte bërë të mundur palëve që dëshirojnë të përbyllin një marrëveshje dypalëshe që përfshinin në të dispozita që bien ndesh me Konventën Shumëpalëshe, duke i mohuar kësaj të fundit thelbin e saj. Në këto kushte, u miratua rregulli i cili u parashikua në *paragrafin 1* të këtij neni.

Në lidhje me marrëveshjet që mund të arrihen ndërmjet Palëve në një datë të mëvonshme, *paragrafi 2* i këtij Neni, deri në një masë të caktuar kufizon lirinë e tyre duke parashikuar se ata mund të përbyllin marrëveshje dypalëshe dhe shumëpalëshe për të plotësuar dispozitat e Konventës në fjalë, ose për të *lehtësuar zbatimin e parimeve* që përfshihen në të. Ky rregull i ri është pasojë e natyrshme e këtij parimi, i formuluar në paragrafin 1, sipas të cilit Konventa Shumëpalëshe ka epërsi mbi marrëveshjet dypalëshe.

Paragrafi 3 i lejon Palët që kanë një sistem ekstradimi të bazuar në ligje uniforme, d.m.th shtetet skandinave, ose palët me një sistem që bazohet në reciprocitet, p.sh Irlandën dhe Mbretërinë e Bashkuar, të rregullojnë marrëdhëniet e tyre të ndërsjella mbi bazën e vetme të atij sistemi. Dispozita duhej të miratohej pasi shtetet nuk i rregullojnë marrëdhëniet e tyre për çështjen e ekstradimit mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare, por e kanë bërë këtë gjë ose e bëjnë këtë gjë duke rënë dakord të miratojnë ligje të brendshme uniforme ose reciproke.

Neni 29 (Nënshkrimi, ratifikimi dhe hyrja në fuqi)

Ky nen i cili parashikon se Konventa duhet "të jetë e hapur", u lejon shteteve anëtare të Këshillit të nënshkruajnë Konventën në çdo kohë. Pra, Shtete që nuk janë në gjendje ta miratojnë atë, do të jenë në gjendje ta nënshkruajnë atë më vonë.

Tri ratifikime u konsideruan si të mjaftueshme për të futur në fuqi Konventën.

Komisioni ishte i mendimit se Palëve duhet t'u jepet 90 ditë pas depozitimit të instrumenteve të tyre ratifikuese për të marrë masat praktike të nevojshme për hyrjen në fuqi të Konventës.

Neni 30 (Pranimi)

Sipas këtij neni, pranimi është subjekt i një ftese që bëhet nga Këshilli i Ministrave. Ftesa do të marrë formën e një rezolute të miratuar në përputhje me dispozitat statutorë të Këshillit të Evropës. Gjithsesi, parashikohet se një rezolutë e tillë është miratuar në mënyrë të vlefshme vetëm nëse përfaqësuesit e të gjitha Palëve Kontraktuese në Këshillin e Ministrave kanë votuar në favor të saj.

Neni 31 (Denoncimi)

Dispozita të ngjashme parashikohen dhe në konventa të tjera të nënshkruara nga Këshilli i Evropës. Këshilli vendosi që denoncimi hyn në fuqi gjashtë muaj pas marrjes së tij.

Neni 32 (Njoftimi)

Ky nen përmban çështjet të cilat Sekretari i Përgjithshëm duhet të sjellë në vëmendje të Palëve Kontraktuese.

---

5 Përmbledhje e çështjeve të cilat nuk janë trajtuar në Konventën Evropiane shumëpalëshe, por të cilat janë diskutuar

1. Amnistia

U ngrit çështja nëse ekstradimi duhet të refuzohet:

1. nëse është deklaruar një amnisti në vendin kërkues;
2. nëse është deklaruar një amnisti në vendin ku kërkohet ekstradimi për vepra për të cilat kërkohet ekstradimi.

Ekspertët ishin të mendimit se nuk duhet të konsiderohet mundësia e parë pasi ajo duket shumë e pamundur. Për më tepër, kërkesa për ekstradim në rast të tillë nuk është e bazuar në ligj, dhe si rezultat duhet të refuzohet.

Për sa i përket mundësisë së dytë, ekspertët ishin të mendimit se një amnisti në përgjithësi merrte parasysh konsiderata lokale ose kombëtare dhe nuk duhet të shtrihet për persona të cilët fillimisht nuk mendohej të mbulohehin. Si rezultat, duhet të jepet ekstradimi.

2. Veprat e kryera para hyrjes në fuqi të Konventës

Ekspertë të caktuar shqyrtuan heqjen nga fusha e aplikimit të Konventës vepra të kryera më herët se një kohë e caktuar para nënshkrimit të saj. Komisioni nuk ishte pro një klauzole të tillë, pasi ekspertët ishin unanimisht të mendimit se, në përjashtim të rasteve kur parashikohej ndryshe, një konventë dypalëshe ishte e aplikueshme pa asnjë kufizim kohor në lidhje me veprat e kryera para hyrjes së saj në fuqi, me kusht që kërkesa për ndalim provizor dhe ekstradim të merret nga Pala të cilës i kërkohet ekstradimi pas hyrjes në fuqi të Konventës ndërmjet të dyja Palëve.

3. Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Ekspertët shqyrtuan nëse teksti i Konventës duhet të përfshijë një dispozitë në lidhje me zgjidhjen e mosmarrëveshjeve. Për këtë temë u bënë shumë propozime. Por Komisioni i kundërshtoi ato për shkak të faktit se dispozita të tilla rrallë gjenden në Konventat për ekstradim. Në praktikë, çdo dallim që lidhet me aplikimin ose interpretimin e konventave të tilla zgjidhet në mënyrë të kënaqshme nëpërmjet kanaleve diplomatike.

Disa ekspertë thanë se nëse në një konventë nuk ka një dispozitë të posaçme, dallimet ose interpretimet mund të zgjidhen duke iu drejtuar marrëveshjeve të tjera. Disa Shtete Anëtare të Këshillit kishin përfunduar traktate dypalëshe për arbitrimin dhe pajtimin; shtetet palë në Aktin e Përgjithshëm të Gjenezës të vitit 1928 mund të zbatojnë atë Akt; dhe ato Shtete që kanë pranuar klauzolën lejuese të Nenit 36, paragrafi 2, të Statutit të gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë mund të zbatojnë këtë klauzolë. Shtetet që nuk janë të lidhura sëbashku nga ndonjë nga këto marrëveshje mund të bien dakord në çdo kokë të parashirojnë një mosmarrëveshje të këtij lloji në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë ose në arbitrazh. Nëse hyn në fuqi Konventa Evropiane për Zgjidhjen Miqësore të Mosmarrëveshjeve, ajo është e aplikueshme për mosmarrëveshjet që dalin nga një konventë ekstradimi.

Për këto arsye, komisioni vendosi të mos përfshinte një klauzolë për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve në Konventën model.

4. Ndhimja e ndërsjellë në proceset penale

Kjo çështje që lidhet me problemin e ekstradimit u referua gjatë diskutimit të Këshillit. Në përgjithësi, komisioni ishte në favor të përfundimit të një konvente të posaçme për ndihmën e ndërsjellë për çështjet penale. Deri tani, nuk është hartuar asnjë konventë shumëpalëshe për këtë temë. Disa delegacione deklaruan se vendet e tyre kishin përfunduar traktate dypalëshe për këtë temë, dhe se ishin përgatitur konventat model.

Ekspertët ishin të mendimit se kjo ishte një çështje e një rëndësie të madhe praktike dhe që duhet të trajtohet në një konventë shumëpalëshe ndërmjet shteteve anëtare të Këshillit të Evropës. Ata ishin të mendimit se një konventë e tillë do të ishte e pranishme për më shumë shtete anëtare të Këshillit sesa Konventa për Ekstradim. Komisioni i Ekspertëve, si rezultat, i rekomandoi Këshillit të Ministrave se ai do të udhëzojë një Këshill Ekspertësh të përgatisë një konventë për ndihmë të ndërsjellë për proceset penale.